

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023-2024

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 31 Μαΐου 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 1B

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 135 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

- Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
- Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
- Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
- Να μην γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
- Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

Κείμενο 1**Από τον παράδεισο...στην κόλαση!**

Των παιδιών της Ε΄ και Στ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Ακρωτηρίου

[...] Ξύπνησα σε μία βαρετή τάξη ενός Δημοτικού Σχολείου της Κύπρου...

Ξεκινήσαμε με τα βαρετά Μαθηματικά, τις δύο πρώτες ώρες. Η δασκάλα μας ένιωθε ανία και άγχος για την τόσοοοοση ύλη που έχει να διδάξει. [...]

Μετά από αυτές τις δύο βασανιστικές ώρες, **χτύπησε** το λυτρωτικό κουδούνι. **Πήραμε** το φαγητό μας και τότε ένα τσουνάμι από παιδιά ξεχύθηκε στην αυλή. Μόλις φάγαμε, αποφασίσαμε με τους φίλους μου να παίξουμε κρυφτό. Εγώ έτρεξα να κρυφτώ και, τότε, άκουσα την τσιριχτή φωνή της κ. Ξινοπούλου: «ΔΕΝ ΤΡΕΧΟΥΜΕ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΥΣ!». Το διάλειμμα ήταν πολύ μικρό. Μόλις που πρόλαβα να φάω και να πάω τουαλέτα. Με το κτύπημα του κουδουνιού και αναστενάζοντας «αχ και βαχ» επιστρέψαμε στην τάξη. [...]

Την έκτη ώρα, είχαμε διαγώνισμα Ιστορίας. Ήθελα να το σκίσω, αλλά η δασκάλα μας, η κ. Ξινοπούλου, δεν με άφηνε. Το διαγώνισμα ήταν παν-δύσκολο! Είχαμε μόνο είκοσι λεπτά, για να το τελειώσουμε. Κανένας από την τάξη δεν πρόλαβε να το τελειώσει. Εκτός από αυτό, ήμουν πολύ αφηρημένος και μπήκα τιμωρία. Τι να κάνω; Βαριέμαι. [...]

Τα σχολεία της Κύπρου είναι τόσοοοοο απαίσια. Η βιωματική μάθηση απουσιάζει σε μεγάλο βαθμό. Αυτό είναι το χειρότερο. Τα παιδιά πρέπει να ζουν το μάθημα, αλλιώς πώς θα διασκεδάζουν... Επίσης, σε κάποια σχολεία, όπως το δικό μας, οι ώρες Μουσικής και Τέχνης είναι πολύ λίγες. Αυτά είναι τα μοναδικά μαθήματα που μπορούμε τουλάχιστον να ζήσουμε το μάθημα. Θα προτιμούσα να διάλεγα τα μαθήματα που θα πήγαινα, γιατί έτσι δεν θα βαριόμουν. Άραγε, πότε θα αλλάξουν τα σχολεία μας; Θα αλλάξουν ποτέ;;; [...]

(Διασκευή)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <https://paideia-news.com/apo-ton-paradeiso%E2%80%A6stin-kolasi!>

Ημερομηνία ανάρτησης: 16/03/2019

Ημερομηνία ανάληψης: 27/05/2024

Κείμενο 2**Μια μικρή αγγελία****«ΖΗΤΕΙΤΑΙ ο ιδανικός καθηγητής ή καθηγήτρια...»**

Από τους μαθητές και τις μαθήτριες του 1ου Γυμνασίου Καλαμαριάς ζητείται ο ιδανικός καθηγητής.

Για να αναλάβει κάποιος αυτή τη θέση, πρώτα από όλα, είναι απαραίτητη η βαθιά γνώση και αγάπη για το αντικείμενό του, όπως και η όρεξη να διδάξει, αλλά και να διδαχτεί.

Θα θέλαμε να είναι υπομονετικός και ευγενικός μαζί μας, χωρίς να μας βάζει κάθε λίγο τις φωνές, καθώς και να δείχνει κατανόηση στους πιο αδύναμους μαθητές. Καλό θα ήταν να επιτρέπει τη δημιουργία ευχάριστου κλίματος στο μάθημα, αλλά και να επιβάλλει την τάξη όπου χρειάζεται. Επίσης, θα μας άρεσε να χρησιμοποιεί ποικίλα μέσα διδασκαλίας, ώστε να κάνει το μάθημα πιο κατανοητό και εύκολο, όπως και να καλλιεργεί το πνεύμα της ομαδικότητας μεταξύ των μαθητών.

Η καλή διάθεση και το κέφι για εξορμήσεις και εκδρομές (σε σχέση με το μάθημά του ή και όχι...) θα εκτιμηθεί ιδιαίτερα...

Εφόσον πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, να είναι βέβαιος πως θα τον ανταμείψουμε πλουσιοπάροχα με το ενδιαφέρον και την προσοχή μας στο μάθημά του, με τον πραγματικό (και όχι απλά τυπικό) σεβασμό μας προς το πρόσωπό του και, κυρίως, με μια θέση στην καρδιά μας!

Π. Κωνσταντίνα, μαθήτρια Β4 1^{ου} Γυμνασίου Καλαμαριάς

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <https://filoi-tou-logou.blogspot.com/2020/08/blog-post.html>

Ημερομηνία ανάρτησης: 25/08/2020

Ημερομηνία ανάληψης: 27/05/2024

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Ποιος είναι ο πομπός και ποιος ο δέκτης στο **Κείμενο 1**;

(μονάδες 3)

A.I.2. Ποιο από τα προβλήματα του κυπριακού σχολείου που αναφέρονται από τον πομπό στο **Κείμενο 1** θεωρείτε πιο σοβαρό; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με **ένα (1) επιχειρήμα**.

(μονάδες 3)

A.I.3. Να γράψετε δύο (2) διαφορές μεταξύ των εκπαιδευτικών του **Κειμένου 1** και του εκπαιδευτικού του **Κειμένου 2**.

(μονάδες 4)

A.I.4. Να εντοπίσετε και να γράψετε έναν (1) τρόπο ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου του **Κειμένου 1** («*Τα σχολεία ... ποτέ;;;*»), τεκμηριώνοντας την απάντησή σας.

(μονάδες 3)

A.1.5. Αφού βρείτε και γράψετε το υποκείμενο των υπογραμμισμένων ρημάτων στις πιο κάτω προτάσεις, να δηλώσετε τη μορφή του.

(α) Ξεκινήσαμε με τα βαρετά Μαθηματικά ... (Κείμενο 1)

(β) Το διάλειμμα ήταν πολύ μικρό. (Κείμενο 1)

(γ) Για να αναλάβει κάποιος αυτή τη θέση ... (Κείμενο 2)

(δ) Καλό θα ήταν να επιτρέπει τη δημιουργία ευχάριστου κλίματος στο μάθημα ...
(Κείμενο 2)

(μονάδες 4)

A.1.6. Να δηλώσετε εάν τα υπογραμμισμένα ρήματα του πιο κάτω αποσπάσματος από το Κείμενο 1 είναι μεταβατικά ή αμετάβατα. Προσοχή! Να αντιγράψετε το κάθε ρήμα και δίπλα να δηλώσετε εάν είναι μεταβατικό ή αμετάβατο.

«Μετά από αυτές τις δύο βασανιστικές ώρες, χτύπησε το λυτρωτικό κουδούνι. Πήραμε το φαγητό μας και τότε ένα τσουνάμι από παιδιά ξεχύθηκε στην αυλή.»

(μονάδες 2)

A.1.7. Να εντοπίσετε και να γράψετε τα αντικείμενα του πιο κάτω υπογραμμισμένου ρήματος, δηλώνοντας το είδος του καθενός.

«Θα θέλαμε να είναι υπομονετικός και ευγενικός μαζί μας, χωρίς να μας βάζει κάθε λίγο τις φωνές ...» (Κείμενο 2)

(μονάδες 3)

A.1.8. Να δηλώσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκονται τα υπογραμμισμένα ρήματα των πιο κάτω προτάσεων του Κειμένου 1 και να τα μεταφέρετε στον χρόνο που δηλώνεται στην παρένθεση, διατηρώντας το πρόσωπο, τον αριθμό και τη φωνή.

(α) Με το κτύπημα του κουδουνιού και αναστενάζοντας «αχ και βαχ» επιστρέψαμε στην τάξη. (Παρακείμενος)

(β) Εκτός από αυτό, ήμουν πολύ αφηρημένος και μπήκα τιμωρία. (Παρατατικός)

(μονάδες 4)

A.1.9. Να γράψετε ένα (1) ανώνυμο για κάθε μία από τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο.

(α) Τα σχολεία της Κύπρου είναι τόσοσο απαίσια. (Κείμενο 1)

(β) Θα θέλαμε να είναι υπομονετικός ... (Κείμενο 2)

(μονάδες 2)

A.I.10. Να εντοπίσετε στο πιο κάτω απόσπασμα του **Κειμένου 2** και να γράψετε **δύο (2) σύνθετες λέξεις**.

«... να είναι βέβαιος πως θα τον ανταμείψουμε πλουσιοπάροχα με το ενδιαφέρον και την προσοχή μας στο μάθημά του, με τον πραγματικό (και όχι απλά τυπικό) σεβασμό μας ...»

(μονάδες 2)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Άραγε, πότε θα αλλάξουν τα σχολεία μας; Θα αλλάξουν ποτέ;;;»

Με αφορμή το πιο πάνω ερώτημα, να συντάξεις **επιστολή** προς κάποιον/-α φίλο/-η σου στην οποία να αφηγείσαι **μία (1) αρνητική εμπειρία** που βίωσες στο Γυμνάσιο **σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία (μέθοδοι/μέσα διδασκαλίας, τρόποι αξιολόγησης, κτλ.)** και να εισηγείσαι **δύο (2) αλλαγές** που θα ήθελες να γίνουν στα σχολεία της Κύπρου, ώστε να αποφεύγονται τέτοιου είδους αρνητικές εμπειρίες.

(Έκταση: 200-230 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρεις το ονοματεπώνυμό σου ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σου.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

I. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ειρένα Ιωαννίδου - Αδαμίδου, «Η παραδουλεύτρα»

[...]

Γύρισε και ξαναμπήκε στην κουζίνα.

– Το νερό έβρασε. Θέλετε τώρα κάτι να πιείτε;

Οι τρεις βρίσκονταν κιόλας στο κατώφλι. Δεν μπήκαν ούτε στον κόπο να της απαντήσουν. Ο μικρός κοντοστάθηκε στη μεσόπορτα.

– Όχι, μητέρα. Ευχαριστούμε. Γεια σου...

Δεν γύρισε 'κείνη. Πιο πολύ από περηφάνια, παρά από θυμό. Για να κρύψει τα δακρυσμένα της μάτια.

Απόμεινε να τους κοιτάζει απ' το παράθυρο, καθώς ξεμάκρινων, κι οι τέσσερις μαζί, στη γραμμή, όπως τότε, στο χωριό, που παίζανε τα στρατιωτάκια. Τότε που τους φρόντιζε, μικρούς..., που τους είχε συνέχεια κοντά της. Ύστερα φύγανε για να σπουδάσουν. Έκανε πέτρα την καρδιά της και το πήρε απόφαση πως τους έχανε για λίγα χρόνια. Έτσι έπρεπε.

Χρειαζόταν η θυσία, για να βγούνε σπουδαία μετά στην κοινωνία τα παιδιά της. Τα δικά της παιδιά!... Και τα κατάφεραν. Κι εκείνη ένιωθε τόσο περήφανη για τον δικηγόρο, τον οικονομολόγο, τον γιατρό, τον καλλιτέχνη της!... Μα τους ίδιους δεν τους έβλεπε πια. Σχεδόν καθόλου. Μονάχα τις επιταγές τους, που της σέλνανε γενναιόδωρα κάθε μήνα... Στην αρχή είπε δεν πειράζει, δεν τους περίσσευε καιρός, μέχρι να στρώσουνε τη δουλειά τους. Όμως το πράγμα παρατραβούσε. Πολλοί, στον συνοικισμό, που δεν την ξέρανε από παλιά, νόμιζαν πως δεν είχε παιδιά. Συχνά την ρωτούσανε κιόλας, κι η ψυχή της σπάραζε. Όχι! Δεν πήγαινε άλλο η κατάσταση. Έπρεπε να βρει κάποιο τρόπο για να τους ξαναφέρει κοντά της. Έπρεπε!...

Και τον βρήκε. Μιας βδομάδας αδιάκοπη σκέψη κι αγρύπνια της στοίχισε, όμως το πείσμα της νίκησε, τελικά. Δεν θα τους παραπονιόταν. Ούτε θα τους παρακαλούσε. Αυτά τ'α'χε κιόλας δοκιμάσει, χωρίς αποτέλεσμα. Μονάχα δικαιολογίες κι αόριστες υποσχέσεις κατάφερνε να κερδίζει, κάθε φορά. Και δεν της έφταναν. Όχι αυτής, πού 'χε μεγαλώσει τέσσερα παλικάρια, εκεί κάτω, στο χωριό της. Θα τους πρόσβαλλε! Θα πήγαινε παραδουλεύτρα και συνάμα θα παινευότανε σ'όλο τον κόσμο για τα σπουδαία της παιδιά. Και τότε θ'άρχονταν. Ήτανε σίγουρη. Θα τρέχανε, μάλιστα, πανικοβλημένοι, ντροπιασμένοι, αγριεμένοι, να της ζητήσουν εξηγήσεις. Δεν την ένοιαζε για τις φωνές που θα της έβαζαν, ούτε για τα πικρά τους λόγια, ούτε ακόμα και για τις βρισιές που μπορεί να της πέταγαν απάνω στο θυμό τους. Ήτανε προετοιμασμένη για όλα. Και τίποτα δεν θα κατάφερνε να χαλάσει τη χαρά της, που θα τους έβλεπε και πάλι μαζεμένους στο σπίτι της..., κοντά της. Τους τέσσερις σπουδαίους της γιους!...

Χαμογελούσε τώρα, για πρώτη φορά με απέραντη τρυφεράδα, καθώς τους έβλεπε να χάνονται στη στροφή του δρόμου. [...]

Ανθολογία Κυπριακού Διηγήματος. Από το 1960 έως το τέλος του 20ού αιώνα, τ. Β΄, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Πολιτιστικές Υπηρεσίες, Λευκωσία 2007

Ερώτηση Β1

Αφού παρουσιάσετε **το πρόβλημα** που αντιμετωπίζει η ηρωίδα του κειμένου «Η παραδουλεύτρα», να γράψετε **ένα (1) συναίσθημα** που της προκαλεί το πρόβλημα αυτό, **τεκμηριώνοντας** την απάντησή σας με μία (1) σχετική φράση από το πιο πάνω απόσπασμα. **Ποιον τρόπο** βρίσκει, για να επιλύσει το πρόβλημά της;

(μονάδες 10)

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

II. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αντώνης Γεωργίου, «Να τους αγαπάτε καθημερινά»

Όσο μεγαλώνουν

να τους μιλάτε πιο πολύ

να τους τηλεφωνείτε κάθε μέρα, έστω για μια *καλημέρα*

να τους αγκαλιάζετε μ' οποιαδήποτε αφορμή

να τους λέτε και γλυκόλογα, ακόμα και *σ' αγαπώ*

–είναι πιο απλό απ’ όσο νομίζετε–
προπαντός μην αφήνετε εκκρεμείς
θυμούς και άλυτους καβγάδες
να ’ναι λες και τους αποχαιρετάτε
κάθε φορά που φεύγετε μετά τον καφέ
το κυριακάτικο τραπέζι, τη βόλτα
μυστικά να ψιθυρίζετε *αντίο*
να ’ναι λες και φεύγετε ταξίδι μακρινό για καιρό
γιατί αν φύγουν για πάντα πρώτοι εκείνοι
και παραμείνουν εκκρεμότητες αγάπης
θα ’ρχονται θλιμμένοι στον ύπνο σας
θα τους μιλάτε, θα τους εξηγείτε
μα δυστυχώς
δε σας ακούνε πια

Αντώνης Γεωργίου, Σαν πεταλούδα είμαι, σελ. 13, Το ροδακινό, Αθήνα, 2019

Ερώτηση Β2

(α) Να περιγράψετε **τη συμπεριφορά των παιδιών προς τους ηλικιωμένους γονείς** σε κάθε ένα από τα συνεξεταζόμενα κείμενα («Η παραδουλεύτρα» και «Να τους αγαπάτε καθημερινά»), αναφέροντας **τρία (3) στοιχεία από το κάθε κείμενο.**

(μονάδες 12)

(β) Να γράψετε **το ρηματικό πρόσωπο** που χρησιμοποιεί ο αφηγητής στο πιο πάνω απόσπασμα από το κείμενο «Η παραδουλεύτρα» και **το ρηματικό πρόσωπο** που χρησιμοποιεί το ποιητικό υποκείμενο στο ποίημα «Να τους αγαπάτε καθημερινά», **τεκμηριώνοντας** την απάντησή σας με **δύο (2) λέξεις/φράσεις από το κάθε κείμενο.** Να γράψετε **μία (1) λειτουργία** του ρηματικού προσώπου σε κάθε κείμενο.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ